

Nr 2/2006

Forside	NIFU STEP publikasjoner	Søkeside	
---------	-------------------------	----------	--

Neste artikkel

DEBATT**Turbulent uredelighetskontroll**

De danske uredelighetsutvalgene har til fulle demonstrert hvor sårt betent forskningskontroll kan være.

Ole Henrik Akeleye Braastad

Nå er det her; et nytt utvalg for gransking av uredelig forskning. Hvordan skal konstrueres, virke, beslutte og sanksjonere? Rekker det med et utvalg for alle tilnærminger? Skal redelighet stemmes frem med simpelt flertall? La oss se ti kan vise til en turbulent forhistorie i kampen mot vitenskapens juksemerker.

Turbulens

Systemet i Danmark - «Udvalgene vedrørende videnskabelig uredelighed» - er så misbrukt, dernest angrepet og så beskyttet av regjeringen selv. Det gjorde så dernest å oppstå i nytt format med bleket utseende. Vi snakker bl.a. om den saken, et angrep fra venstresiden, med et kontant motangrep. I Danmark har uredelighetsutvalgene demonstrert hvor sårbar deres oppgave er for de politiske omkring forskningen, særlig i helse- og sosialsektoren og på miljøområdet. Per stalinisme og knefall for kapitalismen har laddet utvalgenes omdømme.

Tre uredelighetsutvalg

Danmark har i dag tre delutvalg for uredelighet, for helse- og sosialfag, for natur- og miljø- og samfunnsfag og for humaniora. Store greier er det ikke, elleve saker realitetsbehandlet av utvalget i 2004. Mange saker er avvist grunnet tull, umulig kostbar avsløring, fordi det gjelder omgang med vitenskap utenfor forskningens institusjoner. Utvalgene vil heller ikke, naturlig nok, flertallsbeslutte om teorier i én eneste sak er det gitt fallende dom i 2004. Få av sakene kan ansees å være avgjørende samfunnsanliggender. Mange saker omhandler dårlig personkjemi, husbråk på forskningens arbeidsplasser.

Mangfold av uredelighetssaker

Hva kan så bringes til uredelighetsdomstolen? Med danskernes nye lov fra som mistanke om uredelighet framsettes ved forsettlig eller grov uaktsomhet, for plagiering, fortløselighet eller utilbørlig villedning. Dette tolkes videre som tilbakeholdt selektivt utvalg av ønskede resultater, feilaktig omgang med statistisk metode, forvrengt tolkning av resultater, ren plagiering, falsk angivelse av (del)forfatter, presentasjon av personlige kvalifikasjoner. I det danske systemet kan man kl forbausende omfang selvanmeldes det for egen frifinnelse, man vil reetablere rykte. Innkurvene for de danske utvalgene avslører klager på datajuks, besky politisering, språkbruk i sosiologers spørreskjemaer, datatyverier og i reell personbedømminger av overordnede i institusjoner og prosjekter. En selsom

Siste utgave

Forrige utgave

Neste utgave

Tidligere
årganger

Om fagbladet

Redaksjonsarkiv

Tips oss

NIFU STEPs
hjemmeside

prøvet for redelighet! De danske utvalgene er etter loven pålagt tilbakeholder rykke ut som redelighetspoliti. Bra.

Begrenset kontroll

Å bevise mord kan være ugreit. Men - som i Orderudsaken - kan man også i t på indisier. Rent praktisk har dette å gjøre med håndteringen av kildemateria av data, utilstedelig bruk av klausulert informasjon, falsk angivelse av egen u med- og æresforfatterskap, m.m. Alt i alt: Veien til laud i forskningens orden krevende å gjennomføre og vanskelig å karaktersette.

Den bevisste, grove uredeligheten er et lite problem, også i medisinsk forskni av utilstrekkelig orden og oppførsel, til tider klanderverdig, er reelt. I verdens flaggskip, tidsskriftet Nature, 435, 2005, refereres en studie om «Scientists b støttet av amerikanske «Office of research integrity». Artikkelen baseres på e blant amerikanske medisinske forskere (svarprosent: 50) og viser at en av tr besvarte undersøkelsen de siste tre år, hadde foretatt minst en av ti oppliste var definert som klanderverdige. Svarprosenten kan tyde på høyere reelle tal

Hva med privat forskning?

Nye utvalg er et urgammelt botemiddel. Men heller ikke her rekker det. Et slii dekke den dominerende private forskningssektoren. Og et norsk utvalg vil ha fremtidens prosjekter der norsk forskning er en flik av en omfattende interna: forskningsarena. Dessuten, i Norge drives i dag vitenskapsbasert virksomhet langt utenfor det statsautoriserte heltidsforskeriet på Ullern, Blindern og Gløs

«Det kreves karakter for å selge gummistrikk til meterpris», sier tegneren, fil Storm Petersen. Det må vi leve med, også i forskningen.

Ole Henrik Akeleye Braastad, INNOPOL, er spesialrådgiver i forskningspolitikk forskningsøkonomi.

Forskningspolitikk, nr 2/09.06.2006

Fagbladet Forskningspolitikk

Wergelandsveien 7, N-0167 Oslo. Telefon: (+47) 22 59 51 00, Telefaks (+47) 22 59 51 01. E-post : fpol@nifustep

[Topp](#)